

Wydano na zlecenie:
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14
45-092 Opole
www.opolskie.pl
www.ksow.pl
www.visitopolskie.pl

ISBN: 978-83-60455-57-9

www.opolskie.pl

Teksty:
Opolmedia Agnieszka Malik, biuro@opolmedia.pl, tel. 602 73 14 55
Zdjęcia:
Agnieszka Malik, Ewa Malik, Ilona Miluszevska, archiwum
Współpraca:
Janusz Wójcik, Bartosz Ostrowski, Kamila Wróbel
Wydawca:
Zakład Poligraficzny Sindruk, ul. Obr. Stalingradu 66,
45-565 Opole, www.sindruk.pl, e-mail: biuro@sindruk.pl

Agroturystyka

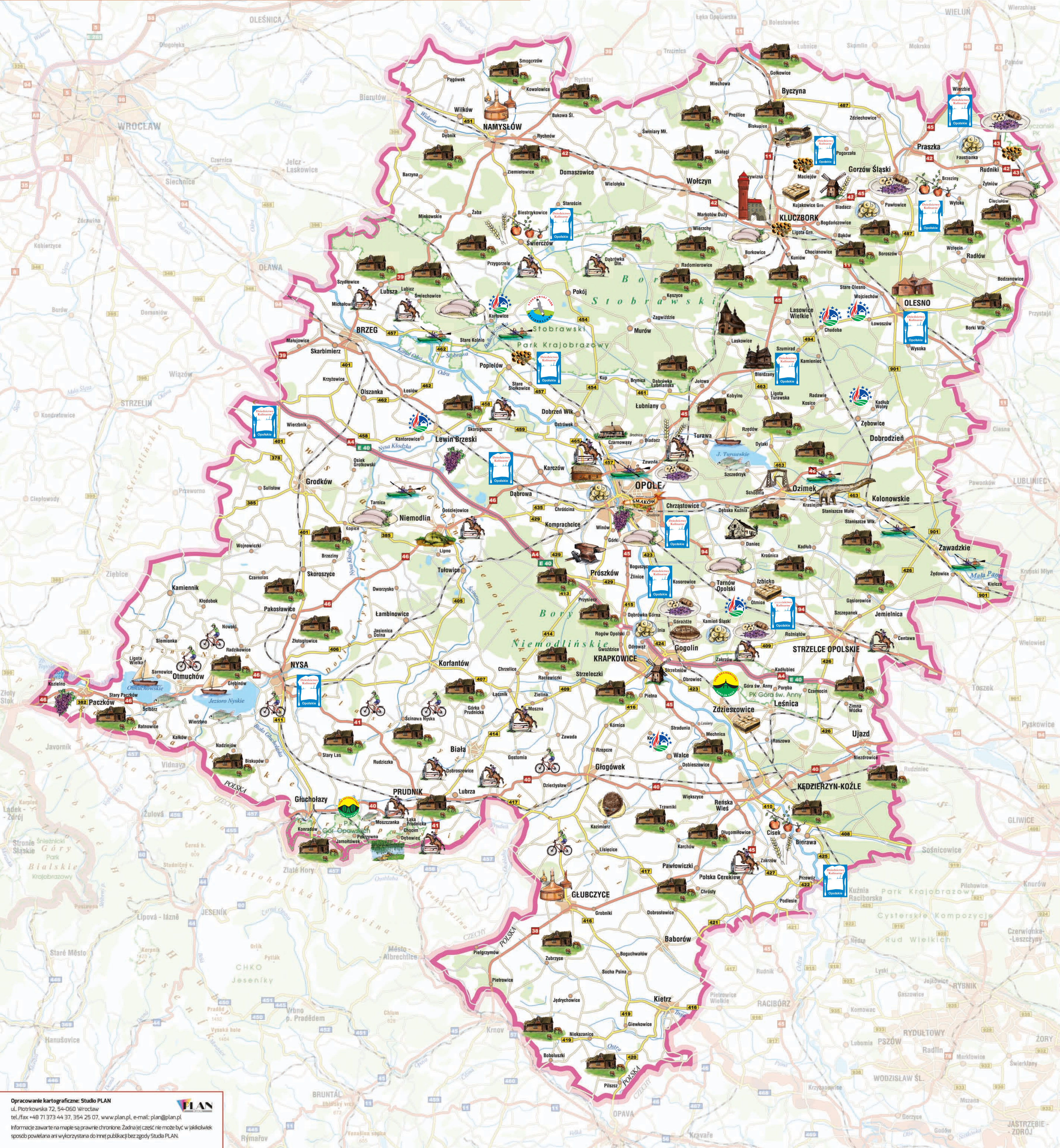
The Silesia of Opole – Farm Tourism

Opelner Schlesien – Landwirtschaftstourismus

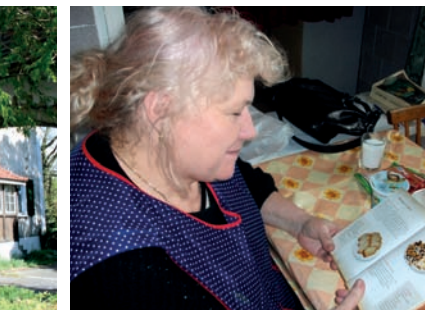
Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu III Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2007 – 2013. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Publikacja opracowana na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego

Opracowanie kartograficzne: Studio PLAN
ul. Piotrkowska 72, 54-060 Wrocław
tel./fax +48 71 373 44 37, 354 25 07, www.plan.pl, e-mail: plan@plan.pl
Informacje zawarte na mapie są prawnie chronione. Żadna jej część nie może być w jakikolwiek sposób powielana ani wykorzystana do innej publikacji bez zgody Studia PLAN.

Agroturystyka ♦ Farm Tourism ♦ Landwirtschaftstourismus

							
Agroturystyka Turyści coraz częściej przyjeżdżają na Śląsk Polski chętnie zatrzymują się w gospodarstwach agroturystycznych. Znajdują tu urokliwe zakątki, otoczone lasami i łkami oddalone od aglomeracji przemysłowych. Polskie gospodarstwa agroturystyczne oprócz wypoczynku i rekreacji proponują turystom udział w warsztatach tkackich, wikliniarskich, gamnarskich, pieczenia chleba oraz wyrobu nalewek. Niektóre przygotowują dla swoich gości liczne atrakcje jak: możliwość przebywania ze zwierzętami, organizują wyścigi po najciekawszych miejscach w okolicy.	Farm Tourism An increasing number of tourists coming to the Silesia of Opole, stay eagerly on tourist farms. They find beauty spots here, surrounded by forests and meadows, away from industrial regions. Opole tourist farms offer not only rest and relaxation, but also participation in weaving, wicker and pottery workshop, bread baking and fruit liqueur production. Some tourist farms prepare numerous attractions for their guests, such as the possibility of spending time with animals, or trips to the most remarkable spots in the region.	Landwirtschaftstourismus Immer mehr Touristen kommen nach Oppelner Schlessien und bleiben gerne auf Ferienbauernhöfen. Sie finden hier zauberhafte Ecken mit Wäldern und Wiesen, weit weg von Industrie-ballungsräumen. Die Oppelner Ferienbauernhöfe bieten den Touristen neben der Erholung auch die Möglichkeit, an Weber-, Korbflechten- oder Topfwerkshops teilzunehmen. Man kann hier auch lernen, wie man Brot backt oder Tinkturen herstellt. Manche Bauernhöfe bereiten für ihre Gäste viele Attraktionen vor, wie z.B. die Möglichkeit, Tiere hautnah zu erleben oder die interessantesten Sehenswürdigkeiten in der Umgebung zu besichtigen.	Program Odnowy Wsi Jest to najdłuższy działający w Polsce regionalny program aktywizacji społeczności wiejskiej. Od 1997 r. przystąpiło do niego wszystkie gminy miejsko-wiejskie i wiejskie – ponad 700 sołectw z 68 gmin, co stanowi 69% sołectw województwa opolskiego. Nowe kierunki rozwoju mają wpływ na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich, w tym wzrost liczby gospo-darstw oraz powstanie nowych wsi tematycznych. Program Odnowy Wsi wpływa na zmianę estetyki małych miejscowości, ich zorganizowanie oraz ożywienie społeczności lokalnych, realizujących przyjętą strategię.	Countryside Restoration Programme It is the longest Polish regional programme for countryside community stimulation. Since 1997, all municipal-rural and rural communes have joined it – over 700 local administration units from 68 communes which is 69% of these units in Opolskie province. New directions of development affect improvement of standard of living in the countryside areas, including an increase of the number of farms and founding new thematic villages. The Countryside Restoration Programme improves aesthetic features of villages, their organisation and it revitalises the local community by implementing the adopted strategy.	Konkurs „Piękna Wieś Opolska” Konkurs „Piękna Wieś Opolska” wyłania projekty realizowane w poszczególnych wsiach, które mają ogromne znaczenie w postrzeganiu województwa opolskiego jako regionu inte-resującego pod względem inicjatyw podejmowanych przez społeczności lokalne. „Gościna zagroda” w Przysieczy to laureat konkursu w kategorii „Najpiękniejsza zagroda wiejska”. Nagrodzono również gospodarstwo agroturystyczne „Agrolek” z Bynicy, proponujące jazdy konne i hipoterapię. W kategorii „Najlepszy projekt odnowy wsi” Zagwizdźle uhonorowano za projekt „Pomni zabytki Zagwizdźle”.	“Beautiful Opole Countryside” Competition “Beautiful Opole Countryside” competition selects projects implemented in individual villages, which have enormous significance in perceiving Opole province as an attractive region in terms of initiatives taken by local communities. “Hospiatne homestead” in Przysiecz is the winner of a competition in category “The most beautiful country homestead”. A tourist farm “Agrolek” from Bynica offering horse riding and hippotherapy, was rewarded as well. In the category “The best project of countryside revival”, Zagwizdźle was honoured for the project “Get to know monuments of Zagwizdźle”.	Der Wettbewerb „Das schöne Oppelner Dorf” Im Wettbewerb „Das schöne Oppelner Dorf” werden Projekte ausgewählt, die in den jeweiligen Dörfern umzusetzen sind und die die Woiotschaft als initiativreich für das soziale Unter-nehmen in der Region wahrnehmen lassen. „Gościna zagroda” in Przysiecz ist beispielsweise der Preisträger innerhalb des Wettbewerbs in der Kategorie „Das schönste Gehöft”. Ausgezeichnet wurde auch der Ferienbauernhof „Agrolek” in Bynica, der Reittouren und Hypo-Therapie anbietet. In der Kategorie „Das beste Projekt der Dorferneuerung” gewann Zagwizdźle für den Initiativevorschlag „Zagwizdźle ist sehenswert”.

Pszczelarstwo ♦ Bee-keeping ♦ Imkerei

							
Maciejów Wiesi słynie z atrakcji, jakimi są kościół drewniany z XV w. i zabytkowy pałac. W pobliskiej pasiece zarodowej znajduje się dworek, w którym mieszka słynny pszczelarz ks. Jan Dzierżon. Obiekt otacza skansen uli figuralnych. Atrakcją turystyczną jest apimihator – pomieszczenie, w którym oddycha się powietrzem z ula. Maciejów to jedna z pierwszych wsi tematycznych, która wyspecjalizowała się w propagowaniu pszczelarstwa.	Maciejów The village is famous for such attractions as a wooden church from the 16th century and a historic palace. In a nearby brood apiary there is a manor house once inhabited by a famous bee-keeper, Father Jan Dzierżon. The building is surrounded by an open-air ethnographic museum with figurative beehives. One of the bee-traffic attractions is apimihator inhalation room where one can breathe in the air from the beehive. Maciejów is one of the first thematic villages, which is specialised in promoting bee-keeping.	Kluczbork Muzeum im „Jana Dzierżona” poświęcono pszczelarstwu. Możemy zobaczyć w nim jeden z najstarszych zabytków pszczelarstwa w Europie, jakim jest kawałek drzewa baranego z X w., ule figuralne czy dawne wnętrza śląskie. Ks. Jan Dzierżon odkrył zjawisko dziewordztwa wśród pszczół i skonstruował uli bliźniak o rozbieralnym wnętrzu. Co roku organizowany jest Kluczborski Maraton Rowerowy „O beczkę miodu”.	Kluczbork The Jan Dzierżon Museum is devoted to apiculture. It houses one of the oldest monuments of apiculture in Europe, i.e. a piece of bee-keeping tree from the 10th century, figurative beehives or old Silesian interiors. Rev. Jan Dzierżon discovered a phenomenon of parthenogenesis among bees and constructed a twin beehive, the interior of which can be dismantled. Every year Kluczbork Bicycle Marathon for “a small barrel of honey” is organized.	Opole Muzeum Wsi Opolskiej zajmuje obszar 10 hektarów, na którym znajduje się ok. 50 obiektów przeniesionych z opolskich wsi. Wśród nich młyn wodny i zabytkowa pasieka, w której odbywają się wykłady dotyczące pszczelarstwa. W czasie wakacji w skansenie orga-nizowany jest Festiwal Folklorystyczny połączony z konkursem „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”, podczas którego promowane są kultura i kulinaria regionu.	Opole The Museum of Opole Countryside, with the area of 10 hectares, has approximately 50 facilities transferred from the villages of Opole. Among them are a watermill and a historic apiary where lectures on bee-keeping are given. During summer holiday Folk Festival is held in the open-air ethnographic museum, combined with “Our Cultural heritage – flavours of regions” competition, during which culture and cuisine of the region are promoted.	Festiwal Opolskich Smaków Cyklicznie organizowana impreza na Ryнку w Opolu łączy sma-koszy jedzenia, znawców produktów regionalnych. Na straganach oferowane są wyroby pszczelarzy, cukierników, masarzy czy piekarzy.	Dziedzictwo Kulinarne Europejska Sieć Regionalnego Dziedzictwa Kulinarnego zrzesza producentów, przetwórców i restauratorów, których celem jest promowanie tradycji kulinarnych. Na Opolszczyźnie funkcjonuje regionalna sieć „Dziedzictwo Kulinarne Opolskie”.
Maciejów Das Dorf ist für die Schottholzkirche (Christkönigskirche) aus dem 16. Jahrhundert und das Schloss bekannt. In der nahe gelegenen Zuchtimkerei befindet sich ein Herrentaus, in dem der berühmte Imker, der Pfarrer Jan Dzierzon wohnte. Das Bauwerk ist mit Figuren-Bienenstöcken umringt. Eine touristische Attraktion stellt der Apimihator dar. Es ist ein Raum, in dem man die Stockluft einatmen kann. Matzdorf ist einer der ersten Dörfer mit einem Themenrouteangebot in Polen, das sich auf die Popularisierung der Bienenzucht spezialisiert.	Maciejów The Opole region is famous for its milling traditions, remains of which are historic buildings of mills (e.g. Krapkowice mill from 1852 housing a hotel). The traditions are cultivated by tourist farms. In educational, eco-tourist farm in Biadacz “Agrocheta” workshops are run “From a handful of grains to a crispy roll”. The Museum of Opole Countryside in Bierkowice organises bread baking in an antique stove.	Kluczbork Das Jan-Dzierżon-Museum ist der Imkerei gewidmet. Da kann man sich eine der ältesten Sehenswürdigkeiten im Bereich Imkerei in Europa ansehen. Es ist ein Fragment des Waldbienebaums aus dem 10. Jahrhundert. Außerdem gibt es Bienenstock-Höflichkeit oder ehemalige schlesische Innenräume zu besichtigen. Der Pfarrer Jan Dzierzon entdeckte das Phänomen der Jungfernzugung bei Bienen und konstruierte einen Zwillingssienenstock, den man von innen vollkommen auseinanderbauen kann. Jedes Jahr wird der Kreuzburger Radmarathon „Um ein Fasschen Honig“ ausgetragen.	Kluczbork The Museum of Opole Countryside, with the area of 10 hectares, has approximately 50 facilities transferred from the villages of Opole. Among them are a watermill and a historic apiary where lectures on bee-keeping are given. During summer holiday Folk Festival is held in the open-air ethnographic museum, combined with “Our Cultural heritage – flavours of regions” competition, during which culture and cuisine of the region are promoted.	Opole Das Museum des Oppelner Landes erstreckt sich auf 10 Hektar. Auf dieser Fläche sind 50 Objekte, die aus Oppelner Dörfern zu diesem Standort verlegt wurden, zu besichtigen. Hier gibt es eine Wassermühle und eine alte Imkerei, in der Vorträge in Bienenzucht gehalten werden. In der Sommersaison wird ein Folklorefest in Verbindung mit dem Wettbewerb „Unser Kulinarisches Erbe – Gesch-mäcker der Regionen” organisiert, bei dem für die Kultur und die Regionalküche geworben wird.	Opole Das Museum des Oppelner Landes erstreckt sich auf 10 Hektar. Auf dieser Fläche sind 50 Objekte, die aus Oppelner Dörfern zu diesem Standort verlegt wurden, zu besichtigen. Hier gibt es eine Wassermühle und eine alte Imkerei, in der Vorträge in Bienenzucht gehalten werden. In der Sommersaison wird ein Folklorefest in Verbindung mit dem Wettbewerb „Unser Kulinarisches Erbe – Gesch-mäcker der Regionen” organisiert, bei dem für die Kultur und die Regionalküche geworben wird.	Das Festival der Oppelner Geschmäcker Das regelmäßig organisierte Festival vereint auf dem Markt in Oppeln Feinschmecker und Kenner von Regionalprodukten. An den Ständen werden Erzeugnisse von Bienenzuchtern, Kondito-ren, Metzgern und Bäckern angeboten.	Kulinarisches Erbe Das Europäische Netzwerk des Regionalen Kulinarischen Erbtuges vereint! Hersteller, Verarbeitungsbetriebe und Restauratoren, deren Ziel ist, kulinarische Traditionen zu fördern. In Oppelner Schlessien funktioniert das Regionalnetzwerk „Oppelner Kulina-risches Erbe”.

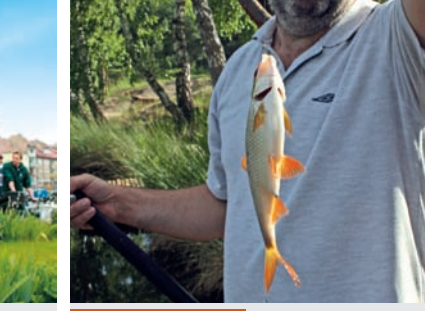
Ekoturystyka ♦ Ecotourism ♦ Ökotourismus

							
Młynarstwo Opolszczyzna słynie z tradycji młynarskich, o których przypominają budynki zabytkowych młynów (np. młyn w Krapkowicach z 1852 z młocią hotel). Tradycje pielęgnują gospodarstwa agroturystyczne. Edukacyjne gospodarstwo ekoturystyczne w Biadacz „Agrocheta” prowadzi warsztaty „Od ziarna gastejki do świeżej bułeczki”. Muzeum Wsi Opolskiej w Bierkowicach organizuje wypiek chleba w zabytkowym piecu.	Milling The Opole region is famous for its milling traditions, remains of which are historic buildings of mills (e.g. Krapkowice mill from 1852 housing a hotel). The traditions are cultivated by tourist farms. In educational, eco-tourist farm in Biadacz “Agrocheta” workshops are run “From a handful of grains to a crispy roll”. The Museum of Opole Countryside in Bierkowice organises bread baking in an antique stove.	Uprawy i sady Wiele gospodarstw agroturystycznych wyspecjalizowało się w uprawach ekologicznych. Jednym z pierwszych na Opolszczyźnie jest Demonstracyjne Gospodarstwo Ekologiczne „Ekosy” z Biadacz prowadzące warsztaty ekologiczne. W „Ekogrodzie” w Szczędrzku, otoczonej rodzelnym sadem, działa jedyna w regionie przydomowa tłocznia soków. Sze odmiany jabłoni i czereśni rosną też w okoli-cach Góry Św. Anny.	Cultivation and orchards Many tourist farms specialise in ecological farming. One of the first of these farms in the Opole region is “Ekosy” Demonstration Ecologic Farm from Biadacz holding ecological workshops. The only home juice extraction plant in the region operates in “Ekogrodzie” in Szczędrzki, surrounded by an extensive orchard. Old varieties of apple and sweet cherry trees also grow near St. Anne’s Mountain.	Winnice Tradycje winiarskie na Opolszczyźnie mają średniowieczne korzenie. W okolicy Lewina Brzeskiego uprawę rozpoczęli jaończci. Dziś w Winowie koło Opolu na restorowanych wznieszeniach posadzono winogrona. Podobno rosły tu wiele wieków wcześniej i stąd wywodzi się nazwa wsi. Winnica powstała również w Podlesiu, najwyżej położonej miejscowości na Śląsku Opolskim. Pasjonatów winobrania nie brakuje również w Paskowice czy Otmuchowie.	Vineyards Wine traditions in the Opole region originated in the medieval times. The Order of St. John of Jerusalem began farming in the vicinity of Lewin Brzeski. Today, grapevines are grown in Winowo near Opole on sunny hills. Allegedly, it grew there many centuries ago and it was the origin of the village name. A vineyard was also established in Podlesie, the highest situated town in the Silesia of Opole. There are many enthusiasts of grape harvesting in Pasków and Otmuchów as well.	Regionalne specjaty Regionalne restauracje proponują oryginalne przysmaki z danego terenu. „Stara Karczma” w Chocianowicach zdobyła I miejsce w konkursie „Eko-Agroturystyczny”. Restauracja „Kamienie” w Kamieniu Śląskim oferuje „Golonko św. Jacka”, a „Kuchnia Śląska” w Dobrosni Wielkim czy „Śwójskie Klimaty” w Kluczborku przypominają wystrójem dawną chałę. „Karczma Mysłowska” w Sumiradzie specjalizuje się w dzizynie.	Regional delicacies Regional restaurants offer original delicacies from their region. “Old Inn” in Chocianowice won the 1st place in “Eco-Farm Tourism” competition. “Kamienie” restaurant in Kamień Śląski offers “St. Jack Pork Knuckle”, while “dżecz of “The Silesian Cuisine” in Dobrosz Wielki or “Familiar Atmosphere” in Kluczbork resembles an old cottage. “The Hunting Inn” in Sumiradz specialises in venison dishes.
Mühlengewerbe Das Oppelner Land ist bekannt für seine Mühlengewerbetraditionen, deren Spuren sich in den erhaltenen Mühlen nachweisen lassen (z.B. die Mühle in Krapitzo von 1852, in dem jetzt ein Hotel untergebracht ist). Die Tradition wird Ferienbauernhöfen weiter gepflegt. Das Bio-Landgut „Agrocheta” in Biadacz hat Lehrveranstaltungen zum Thema „Von einer Handvoll Korn bis zum frischen Brötchen hin” im Angebot. Das Freilichtmuseum des Oppelner Dorfes in Bierkowitz (Bierkowice) veranstaltet das Brotbacken im alten Ofen.	Mühlengewerbe The Oppelner Land is famous for its milling traditions, remains of which are historic buildings of mills (e.g. Krapkowice mill from 1852 housing a hotel). The traditions are cultivated by tourist farms. In educational, eco-tourist farm in Biadacz “Agrocheta” workshops are run “From a handful of grains to a crispy roll”. The Museum of Opole Countryside in Bierkowice organises bread baking in an antique stove.	Kulturpflanzen und Obstgärten Es gibt eine große Anzahl von spezialisierten Bio-Bauernhöfen. Einer der ersten in Oppelner Land war der Demonstrative Bio-Bauernhof (Demonstracyjne Gospodarstwo Ekologiczne) „Ekosy” in Biadacz, der Biuentwicklungsveranstaltungen anbietet. In „Ekogrodzie” in Szczędrzki, hinter einem großflächigen Obstgarten, ist ein kleiner und in der Gegend einiger Hausbetriebe mit Obstpresse tätig. Alte Äpfel- und Kirscharten wachsen auch unweit vom Annaberg.	Kulturpflanzen und Obstgärten Es gibt eine große Anzahl von spezialisierten Bio-Bauernhöfen. Einer der ersten in Oppelner Land war der Demonstrative Bio-Bauernhof (Demonstracyjne Gospodarstwo Ekologiczne) „Ekosy” in Biadacz, der Biuentwicklungsveranstaltungen anbietet. In „Ekogrodzie” in Szczędrzki, hinter einem großflächigen Obstgarten, ist ein kleiner und in der Gegend einiger Hausbetriebe mit Obstpresse tätig. Alte Äpfel- und Kirscharten wachsen auch unweit vom Annaberg.	Weinberge Der Weinbau hat in der Region eine lange, bis ins Mittelalter zurückreichende Tradition. Mit dem Anbau von Weintrauben begannen Jo-hanniter im Umland von Löwen (Lewin Brzeski). Heute wachsen sie in Winowo bei Oppeln auf sonnigen Abhängen. Der Überlieferung nach wuchsen Trauben hier einige Jahrhunderte früher und davon wird der Name des Dorfes abgeleitet. Ein anderer Weinberg wurde in Podlesie, in dem höchst gelegenen Ort im Oppelner Land angelegt. Weinleseliebhaber gibt es auch in Pasków und Otmuchów.	Weinberge Der Weinbau hat in der Region eine lange, bis ins Mittelalter zurückreichende Tradition. Mit dem Anbau von Weintrauben begannen Jo-hanniter im Umland von Löwen (Lewin Brzeski). Heute wachsen sie in Winowo bei Oppeln auf sonnigen Abhängen. Der Überlieferung nach wuchsen Trauben hier einige Jahrhunderte früher und davon wird der Name des Dorfes abgeleitet. Ein anderer Weinberg wurde in Podlesie, in dem höchst gelegenen Ort im Oppelner Land angelegt. Weinleseliebhaber gibt es auch in Pasków und Otmuchów.	Regionale Spezialitäten Regionale Restaurants haben originelle Delikatessen die nach Gebiet anzubieten. „Stara Karczma” in Chocianowice errang den 1. Platz in einem ökologisch-kulinarischen Wettbewerb. Das Restaurant „Kamienie” in Kamień Śląski hat auf seiner Speisekarte „Golonko św. Jacka” und „Kuchnia Śląska” in Dobrosz Wielki oder „Śwójskie Klimaty” in Kluczbork sind rustikal stilisiert. „Karczma Mysłowska” in Sumiradz spezialisiert sich auf Wild.	Regionale Spezialitäten Regionale Restaurants haben originelle Delikatessen die nach Gebiet anzubieten. „Stara Karczma” in Chocianowice errang den 1. Platz in einem ökologisch-kulinarischen Wettbewerb. Das Restaurant „Kamienie” in Kamień Śląski hat auf seiner Speisekarte „Golonko św. Jacka” und „Kuchnia Śląska” in Dobrosz Wielki oder „Śwójskie Klimaty” in Kluczbork sind rustikal stilisiert. „Karczma Mysłowska” in Sumiradz spezialisiert sich auf Wild.

Produkty tradycyjne ♦ Traditional products ♦ Traditionelle Produkte

							
Kotlec śląski To pierwszy na Opolszczyźnie produkt z certyfikatem Chronione-go Oznaczenia Geograficznego UE. Ciasto drożdżowe z kruchą posypką pieczone z makiem, serem, jabłkami lub wyłącznie z poppyką.	Chleb gogoliński Pieczony robione jest m.in. z: zakwasu z żyta, pszenicy, siemienia lnianego, słonecznika i jęczmienia. Ma charakterystyczny gorzka-wy smak, który powstaje dzięki wypiekowi w tradycyjnym piecu ceramicznym.	Jabłka Kilka rodzajów jabłek na Opolszczyźnie zyskało status produktu regionalnego. Odmianę Königin, winną w smaku, zbiera się we wrześniu. Berlepsch są intensywnie czerwone i doskonale nadają się do wypieków.	Jeż Biszkoptowe ciasto tortowe, przekładane czterema warstwami masy kremowej z czarnej porzeczki, przypomina kształtem jeża. Na podstawie starych przepisów odtworzyły go mieszkanki wsi Kazimierz koło Głogówka.	Kluski śląskie Kluski w kształcie spłaszczonych kulek z ziemniaków z jednej strony mają wgłębienie, tzw. dziurkę. Podawane z roladą wołową i modrą kapustą stanowią najbardziej rozpoznawalną potrawę Śląska Opolskiego.	Miody Miód popielewski z Borów Stobrawskich posiada niepowtarzalny smak i aromat, który zawdzięcza roślinności lasu i okolicznych roślin uprawnych. Miody mają kolor od ciemnoczółtego do brązowego.	Rolada wołowa Opolska rolada wołowa robiona jest ze zwiniętego płata mięsa nadziewanego ogórkami kiszonymi, cebulą i boczkiem wędzo-nym. Najczęściej podawana jest w kluskami śląskimi oraz modrą kapustą.	Śląski żur Żur na masłance to jedna z najbardziej tradycyjnych potraw na Śląsku Opolskim. Robiony jest na naturalnym zakwasie z maki, ma gęstą konsystencję. Często dodaje się do niego ziemniaki i kawałek grzybów.
Silesian crumb cake This is the first product in the Opole region with a certificate of the EU Protected Geographical Indication. It's a cake with crumbly crust. It is baked with poppy seeds, cheese, apples or only with the crust.	Gogolin bread Bread is made of, among others, rye leavening, wheat, flaxseed, sunflower and barley. It has specific, somewhat bitter taste obtained due to baking in a traditional ceramic stove.	Apples Several varieties of apples in Opole Countryside have been recognized as a regional product. Königin variety, wine-flavoured, is collected in September. Berlepsch variety is intensely red and it is perfect for baking.	Hedgehog A round sponge-cake, spread with four layers of cream mousse, made of blackcurrant, resembles a hedgehog in shape. Based on an old recipe, dwellers of Kazimierz village near Głogówek reconstructed the recipe.	Silesian dumplings The Kłöße have the shape of flat potato balls have an indentation, the so-called dimple, on one side. They are served with beef roll and blue cabbage, and are some of the most recognisable dishes in the Silesia of Opole.	Honey Popielewski honey from Stobrawski Forest has its unique taste and aroma, obtained due to forest plants and local farmland. Honey colours may range from dark yellow to brown.	Beef roll Opole Beef roll is made of a rolled slice of meat stuffed with dill pickles, onion and smoked bacon. It is normally served with Silesian dumplings and red cabbage.	Silesian soup soup Buttermilk-based sour soup is one of the most traditional dishes of the Silesia of Opole. It is made on a natural flour leaven, and it has thick consistency. Potatoes and pieces of mushrooms are often added to it.
Der schlesischer Streuselkuchen In dem Oppelner Land ist dieser Kuchen das erste Produkt mit dem europäischen Zeichen der Geschützten Geographischen Angabe. Es ist ein Hefe-teig mit Streusel, gefüllt und gebacken mit Mohn, Quark, Äpfeln oder nur mit dem Streusel dekoriert.	Gogoliner Brot Das Brot wird u.a. aus dem Roggen-, Weizen-, Leinsamen-, Sonnenblumen- und Gerstenaussaats hergestellt. Es hat einen charakteristischen bitteren Geschmack, der dadurch entsteht, dass das Brot in einem traditionellen Keramikofen gebacken wird.	Äpfel Einige Apfelsorten gelten im dem Oppelner Land als Regionalprodukt. Die säuerliche Sorte Königin wird im September gepickelt. Berlepsch sind intensiv rot und eignen sich ausgezeichnet für das Gebäck.	Igel Es handelt sich um einen Schichtenkuchen aus Rührteig, der mit vier Schichten der Schwarzbismarck-Creme belegt wird. Das Ganze sieht einem Igel ähnlich aus. Der Kuchen wurde auf Grundlage alter Rezepte von Hausfrauen des Dorfes Kazimierz bei Głogówek „wieder belebt”.	Schlesische Kartoffelklöße Die Kłöße haben die Form verflachter Kartoffelkugeln mit einer Vertiefung, dem sog. Lochlein von einer Seite. Sie werden mit der Rinderoulade und Rotkraut serviert. Das Gericht ist typisch und für das Oppelner Schlessien markant.	Honig Der Heidenhonig aus den Wäldern Stobrawa hat ein einmaliges Aroma und hervorragenden Geschmack, an denen die in der Nähe wachsenden Wald- und Wiesenpflanzen ihren Anteil haben. Das Farbspektrum der Honige reicht von dunkelgelb bis braun hin.	Rinderoulade Die Oppelnder Rinderoulade wird aus einem Fleischstück zubereitet, das folglich mit sauren Gurken, Zwiebel und Rachespitz gefüllt wird. Am häufigsten wird die mit schlesischen Klößen und gekochter Rotkraut serviert.	Schlesische Sauermehlsuppe Die Schlesische Sauermehlsuppe mit Buttermilch ist eine der Leibespeisen in Oppelner Schlessien. Sie wird auf vergorenem Roggenschrot zubereitet und ist ziemlich dick. Sehr oft werden noch Kartoffel- und Pilzstücke hinzu gegeben.

Rekreacja ♦ Recreation ♦ Erholung

							
Jeziora opolskie Opolszczyzna słynie z akwionów rekreacyjnych. Największymi z nich są: Jezioro Turawskie znane z regat „Białe Żagle”, Jezioro Otmuchowskie otoczone 29 ha rezerwatem przyrody i Jezioro Nyskie – raj dla wędkarzy.	Konie Wiele gospodarstw agroturystycznych przedstawia atrakcyjną ofertę spędzenia wolnego czasu w siodło. Wśród nich znajduje się Babskie Ranczo w Śmiechowicach – miejsce relaksu stworzone specjalnie dla kobiet. Naukę jazdy konnej, imprezy dla dzieci oraz wiele innych organizuje „Buffalo Ranch” w Dąbrówce Dolnej, „Kortskie Zaczisze” w Łące Prudnickiej organizuje również zimą wyprawy saniami.	Horses A lot of tourist farms present an attractive offer of spending free time while riding a horse. Among them, there is Women's Ranch in Śmiechowice – a relaxation place created especially for women. “Buffalo Ranch” in Dąbrówka Dolna organises horse riding courses, children events and many others. “Horse's Retreat” in Łąka Prudnicka offers riding in a sleigh in winter.	Spływy kajakowe Mała Panew, posiadająca malownicze meandry i starorzecza, to rzeka atrakcyjna dla miłośników kajakarstwa. Spływy organizowane są także na Stobrawie, Budkowickim i Odrze w okolicy Wyspy Bółko.	Ścieżki rowerowe Opolszczyzna słynie z licznych tras rowerowych, które prowadzą przez malownicze tereny, pełne atrakcji przyrodniczych i turystycznych. Najdłuższa z nich biegnie od Głubczyca aż do Otmuchowa.	Wędkarstwo Liczne łowiska znajdują się nad Jeziorem Nyskim czy nad Jeziorem Turawskim. Smakoszy zachwycą psąg z Moszczanki (gmin Prudnik) i sandacz po otmuchowsku. Przez region przebiega „Ślask karpat” (np. gmin Murów).	Szlak budownictwa sakralnego Szlak łączy Opole i Stare Oleśno, jego atrakcją są drewniane kościoły z XVII i XVIII wieku. Perłą architektoniczną na szlaku jest świątynia pw. św. Anny w Oleśnie. Warto zajrzeć m.in. do Czarnewa, Głogowick, Łaskowick, Bierdzan.	Wioski tematyczne To miejscowości, których rozwój bazuje na realizacji konkretnego pomysłu. Na Opolszczyźnie takimi wsiami są m.in.: Kunów – wieś agroturystyczna, Maciejów – wieś miodem płynąca, Pawłowice – wieś kwiatowych ogrodów.
Opole lakes The Opole region is famous for its recreational basins. The biggest of them are: Turawskie lake known for “White Sails” regatta, Otmuchowskie Lake surrounded by 29 ha nature reserve and Nyskie Lake – a paradise for anglers.	Pferde Viele Ferienbauernhöfe unterbreiten interessante Urlaubsangebote im Sattel. Unter ihnen ist Babskie Ranczo in Śmiechowice zu nennen. Es ist ein extra für Frauen geschaffener Freizeitort. Wenn es sich um Reitstunden handelt, werden Kinderfeste und andere Partys von „Buffalo Ranch” in Dąbrówka Dolna organisiert. „Kortskie Zaczisze” in Łąka Prudnicka bietet in der Winterzeit auch Pferdeschlitten an.	Canoeing trips The Mala Panew, with its picturesque meanders and old river beds is an appealing river for enthusiasts of canoeing. The trips are also organised in Stobrawa, Budkowickanka and the Oder River near Bółko Island.	Paddeltouren Die Malgane mit malerischen Mäandern und Altarmen hat eine unbewaltigte Anziehungskraft für Paddelliebhaber. Paddeltouren werden auch den Stober, die Budkowickanka und die Oder entlang, unweit der Insel Bółko organisiert.	Bicycle lanes The Kłöße region is famous for its countless bicycle lanes, leading through picturesque areas, full of nature and tourist attractions. The longest one links Głubczyce and Otmuchów.	Angling Numerous fishing areas are located at Nyskie Lake and Turawskie Lakes. Gourmets are delighted with trout from Moszczanka (Prudnik commune) and Otmuchów styled pikeperch. “Carp trails” run through the region (e.g. Murów commune).	Die Route der Sakralbauwerke Diese Route verbindet Oppeln und Alt-Rosenberg (Stare Oleśno). Das Augenmerk liegt dabei Holzkirchen aus dem 17. und 18. Jahrhundert. Das Juwel stellt die St.-Anna-Kirche in Rosenberg dar. Sonstige Sehenswürdigkeiten dieser Art gibt es in Czarnewa, Głogowick, Łaskowick und Bierdzan.	Dörfer mit Themenrouten In vielen Ortschaften fokussiert man sich auf die Umsetzung einer Idee. Kunów ist beispielsweise ein Dorf mit mehreren Bio-Landgütern, Maciejów ist ein Honigdorf und Pawlowice ein mit Gärten blühendes Dorf.